

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Αθήνα, 31-01-2022
Αριθμ. Πρωτ.: 136

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Δ/νση: Αριστοτέλους 17
ταχ. Κώδικας : 104 33
πληροφορίες : Ελένη Παπουδάκη
τηλέφωνο : 210-8208822
email: epapoudaki@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΓΕΙΑΣ
κ. Θάνο Πλεύρη

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟ ΥΓΕΙΑΣ
κα Ζωή Ράπτη

Δ/ΝΣΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
κ. Αντώνη Κουφάκη

Θέμα: Έκθεση Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές σχετικά με την ακούσια νοσηλεία ψυχικά ασθενών σε Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές».

Σχετ: 1) ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές»,

2) Εγκύκλιος 4 υπ. αριθμ. 1517/11-6-2021 Εισαγγελέα Αρείου Πάγου,

3) Αρ. πρωτ. 65/28-06-2021 Έγγραφο της Ειδικής Επιτροπής «Άσκηση Αυτεπαγγέλτως Ελέγχου Ιδιωτικών Ψυχιατρικών Κλινικών από την Ειδική Επιτροπή στο Πλαίσιο των Αρμοδιοτήτων της : Χορήγηση στοιχείων»,

4) Η από 16-12-2021 Ευγενική Υπενθύμιση προς τις Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές του ανωτέρω με Αρ. πρωτ. 65/28-06-2021 Εγγράφου της Ειδικής Επιτροπής.

Σύμφωνα με τους ν. 2071/1992, κεφ. 6, άρθρο 101 και ν. 2716/1999, άρθρο 16 και την σε εφαρμογή τους ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές», προβλέπεται ότι:

Α) Αποκλείονται οι ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές, για τις οποίες έχει συνταχθεί αρνητική έκθεση ελέγχου από την ειδική επιτροπή προστασίας δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές και δεν συμμορφώνονται με τις συστάσεις που διατυπώνονται σε αυτήν, σύμφωνα με τα στοιχεία που διαβιβάζει ετησίως η ειδική επιτροπή προς τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών.

Β) Η ιδιωτική ψυχιατρική κλινική υποχρεούται να ενημερώνει αμελλητί για κάθε ακούσια νοσηλεία που πραγματοποιείται σε αυτήν, καθώς και για τη λήξη τους, την Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές του Υπουργείου Υγείας, η οποία τηρεί σχετικό αρχείο ακούσιων νοσηλειών ανά κλινική και πραγματοποιεί αυτεπαγγέλτως επισκέψεις και ελέγχους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Επειδή η πανδημία Covid-19, καθώς και άλλοι λειτουργικοί παράγοντες αποτελούν αντικειμενικά εμπόδια για τη διενέργεια δια ζώσης τακτικών επισκέψεων και ελέγχων στις ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές στην Επικράτεια για τη σύνταξη τυχόν αρνητικής έκθεσης και επανελέγχου των τυχόν συστάσεων προς αυτές προς συμμόρφωση, η Ειδική Επιτροπή απέστειλε σε όλες τις ιδιωτικές κλινικές τα ανωτέρω σχετ. 3-4, προς χορήγηση στοιχείων.

Από τις 43 ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές ανταποκρίθηκαν στα σχετ. 3-4 Έγγραφα της Ειδικής Επιτροπής οι 14, δηλαδή το 1/4 (βλ. κατ. Πίνακα) και διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Μία (1) μόνο κλινική είχε τρεις (3) ακούσιες νοσηλείες στις 30/06/21 που είχαν εισαχθεί προ της δημοσίευσης της ΥΑ Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 και είχε δοθεί ένα (1) εξιτήριο, ενώ τρεις (3) κλινικές είχαν μία (1), τρεις (3) και δεκαπέντε (15) ακούσιες νοσηλείες αντίστοιχα στις 30/06/21 που είχαν εισαχθεί βάσει της ΥΑ Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020.

Υπογραμμίζεται ότι δύο εξ αυτών τηρούν τη νόμιμη προβλεπόμενη διαδικασία (υποχρέωση ενημέρωσης αμελλητί για κάθε ακούσια νοσηλεία που πραγματοποιείται σε αυτήν, καθώς και για τη λήξη τους), ενώ η κλινική που έχει και τον μεγαλύτερο αριθμό ακούσια νοσηλευόμενων ασθενών, δεν ενημερώνει αμελλητί την Ειδική Επιτροπή για τις ακούσιες νοσηλείες ή/και τη λήξη αυτών.

Ωστόσο, από τα παρακάτω στοιχεία, αλλά και στοιχεία διερεύνησης αναφορών παρατηρείται ότι **έχει αναπτυχθεί μια μη νόμιμη πρακτική νοσηλείας, συγκεκριμένα, η με αίτηση δικαστικού συμπαραστάτη ή οικείου προσώπου εισαγωγή για νοσηλεία και μάλιστα συμβαίνει σε αρκετές περιπτώσεις να είναι μακροχρόνια**, η οποία δεν προβλέπεται στο ν. 2071/1992 που θεσπίζει ρητά δύο τρόπους εισαγωγής, δηλαδή την εκούσια και ακούσια νοσηλεία και τις ρυθμίζει συγκεκριμένα.

Πίνακας : ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ_ ΝΟΣΗΛΕΙΕΣ 30.6.2021 - Ειδική Επιτροπή 2022

ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	ΑΚΟΥΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΑ	ΑΚΟΥΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΒΑΣΕΙ ΥΑ	ΜΕ ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ Ή ΟΙΚΕΙΟΥ	ΕΚΟΥΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑ
*	0	0	229	9
**	0	0	110	30
***	0	1	1	98
****	0	0	0	47
*****	3		33	53
*****	0	3	22	16
*****	0	0	0	47
*****	0	0	26	54
*****	0	0	81	21
*****	0	0	154	83
*****	0	0	28	21
*****	0	0	9	23
*****	0	15	28	155
*****	0	0	102	155

Όσον αφορά τη χρήση μέτρων περιορισμού, οι έξι (6) από τις κλινικές, που απάντησαν, ανέφεραν ότι δεν εφαρμόζουν μέτρα περιορισμού. Οι πέντε (5) εφαρμόζουν μέτρα περιορισμού, τα οποία καταγράφουν και παρακολουθούν, ενώ μία (1) κλινική αναφέρει ότι σε περιπτώσεις βίας εφαρμόζεται αποκλιμάκωση και μία ακόμη αναφέρει αυτολεξεί ότι: «Δεν χρησιμοποιούνται στην Κλινική μας μέτρα περιορισμού (καθελώσεις). Υπάρχουν 3 δωμάτια αυξημένης φροντίδας με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό (επένδυση όλου του δωματίου με αφρώδες υλικό) για αποφυγή τραυματισμών που γίνεται η χρήση τους στα οξέα και μόνο περιστατικά.»

Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι από το αρχείο ακούσιων νοσηλείων που διατηρεί η Ειδική Επιτροπή, υπάρχουν και άλλες κλινικές πέραν όσων ανταποκρίθηκαν, οι οποίες όχι μόνο ζητούν βεβαίωση χορήγησης αρνητικής ή μη έκθεσης, αλλά και ενημερώνουν αμελλητί την Ειδική Επιτροπή για την ακούσια νοσηλεία και τη λήξη της, ενεργώντας σύμφωνα με την ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές».

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ

Από τα παραπάνω στοιχεία και διαπιστώσεις, η Ειδική Επιτροπή συστήνει στις Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές, το σεβασμό των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές βάσει των διεθνών Συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΗΕ και την εφαρμογή της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές.

Πιο συγκεκριμένα, συστήνει τα ακόλουθα:

1. να τηρείται η υποχρέωσή τους για αμελλητί ενημέρωση της Ειδικής Επιτροπής για την ακούσια νοσηλεία ασθενούς (ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές»),
2. να τηρείται η υποχρέωσή τους για αμελλητί ενημέρωση της Ειδικής Επιτροπής για τη λήξη της ακούσιας νοσηλείας ασθενούς (ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές»),
3. να τηρούνται οι σύμφωνα με το Ν.2071/1992, άρθρα 94-101, α) νόμιμες προϋποθέσεις, β) νόμιμη διαδικασία και, γ) συνθήκες νοσηλείας, όπως ενημέρωση ασθενούς για τα δικαιώματά του, οργανωμένοι έξοδοι, άδειες,
4. να μην επιβάλλονται μέτρα περιορισμού, αλλά να ακολουθούνται οι Οδηγίες της CPT του Συμβουλίου της Ευρώπης, η σχετική Εγκύκλιος της Δ/νσης Ψυχικής Υγείας, καθώς και οι Οδηγίες της Ειδικής Επιτροπής,
5. να μη γίνεται υπέρβαση του προβλεπόμενου από τη νομοθεσία χρόνου ακούσιας νοσηλείας,

6. να μη γίνονται εισαγωγές με αίτηση δικαστικού συμπαραστάτη ή οικείου προσώπου, διότι αυτός ο τρόπος εισαγωγής είναι μη νόμιμος, καθώς δεν προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, που ορίζει αποκλειστικά, μόνο την εκούσια και ακούσια νοσηλεία (Ν.2071/1992, άρθρα 94-101),

7. συνιστά παραβίαση των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών η μακροχρόνια παραμονή τους στις ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές, οι οποίες συνιστούν κλειστές νοσηλευτικές μονάδες ψυχικής υγείας. Η εφαρμογή τόσο του ν. 2716/1999, άρθρο 11 όσο και Ν.4272/2014, άρθρο 12 δύνανται να συμβάλλουν στην επίλυση του προβλήματος.

Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Για την Ειδική Επιτροπή

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μαρία Μητροσύλη

Εσωτερική Διανομή

Γραφείο Υφυπουργού Υγείας

Δ/ση Ψυχικής Υγείας

Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων

Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας